

Így öntözzünk a zöldségeskertben

AZ ELMÚLT ÉVEKBEN A SZÁRAZ IDŐJÁRÁS MIATT – BÁR EZ ALÓL KIVÉTEL A 2016-OS ESZTENDŐ – SOKAN VITÁZTAK AZ ÖNTÖZÉS MÓDJÁRÓL. VOLT, AKI A GYAKORIBB, DE KISEBB ADAGÚ ÖNTÖZÉST TALÁLTA ELŐNYÖSEBBNEK, MÍG MÁSOK A RITKÁBB, DE NAGYOBB MENNYISÉGŰ VÍZ KIJUTTATÁSÁT SZORGALMAZTÁK. MI A JÓ MÓDSZER?

DR. TERBE ISTVÁN

Korábban számon tartottunk olyan fajtákat (pl. görögdinnye, cikóriasaláta, borsó), amelyek a mi éghajlati viszonyaink mellett öntözés nélkül is eredményesen termeszthetők. Napjainkban a megváltozott éghajlati és piaci viszonyok következtében a megfelelő termésmennyiség és -minőség elérése, valamint a termésbiztonság érdekében minden növénykultúránál javasoljuk az öntözést. Talán némi kivételt jelentenek a

rövid tenyészidejű, korai fajták azokban az években, amikor hűvösebb és csapadékosabb a tavaszi időjárás, így nem, vagy csak kevés öntözést igényelnek.

Eltérő vízigény

A nálunk termesztett közel 50 zöldségfaj és több száz fajta vízigénye nagyon eltérő, ezért egységes receptet, szabályokat nehéz

kialakítani. Talán ebből is adódnak az öntözések kapcsán gyakran tapasztalható technológiai és technikai hibák.

A zöldségfélék gyökeresedési mélysége nagyon eltérő. Például a hagyma egészen sekélyen gyökeresedik, szemben a görögdinnyével vagy a sárgarépával, amelyek az alsóbb talajrétegek vízkészletét is tudják hasznosítani. Ennek megfelelően vannak olyan növények, amelyeket sekélyebben, és vannak olyanok, amelyeket mélyebben kell öntözni.

Számoljunk!

Általános szabály, hogy 1 mm, azaz 1 liter/m² víz 1-2 cm mélységben áztatja át a talajt, vagyis a hagyma esetében elegendő 10 mm-es öntözés, míg a sárgarépa esetében ennek akár a háromszorosára is szükség lehet.

Egy határon belül az öntözéssel befolyásolhatjuk a gyökeresedés mélységét. A rendszeres, kis adagú öntözéssel fent tartjuk a gyökereket a felső, melegebb talajrétegben, aminek kétségtelen előnye a koraiság, de a veszélye, hogy egy kimaradt öntözés tetemes kárt okozhat a növénynek, szemben azzal a módszerrel, amikor – főleg a tenyészidő elején – kis mértékben szomjaztatjuk a növényeket, így a gyökereket az alsó, nedvesebb talajrétegbe kényszerítjük. Ebből adódóan a mélyebben elhelyezkedő gyökerek átmeneti vízhiány esetén is vízhez juttatják a növényeket.

Kritikus fejlődési szakaszok

Noha a növény kiegyenlített talajnedvességet igényel, mégis vannak időszakok, fen-

ológiai fázisok, amikor több, vagy amikor kevesebb vízre van szüksége. A gyakran megfogalmazott vízigény (növény mm/év) igazán nem tükrözi a fenológiai szakaszok vízfelhasználását. Vannak olyan, úgynevezett kritikus fejlődési szakaszok, amikor a növény az átlagosnál több vizet igényel, illetve a szárazság súlyosabban károsítja, akadályozza a fejlődését. Ilyen kritikus fejlődési szakasz a brokkoli és a karfiol esetében a rózsaképzés, a fejes káposztánál a fejesevéstől a betakarításig terjedő időszak, a babnál és borsónál a virágzás és a hüvelyképzés kezdete, a hagymánál a hagymafejek növekedésének időszaka, a paprikánál és paradicsomnál a virágzás és a terméskötődés ideje, a csemegekukoricánál a szemképződés időszaka, a görög- és sárgadinnyénél pedig a virágzás és a termésképzés kezdete.

A sok víz azonban kifejezetten káros lehet és ronthatja a terméskötődést a paprika, paradicsom esetében a virágzást megelőzően, a görögdinnye, sárgadinnye, tök esetében a virágzási szakaszban, valamint a fejképzés megindulását a fejes salátánál a fejképzés előtti szakaszban, a vöröshagymánál a visszahúzódás idején, a gyökérszáraknál és fejes káposztánál a betakarítást megelőző két hétben.

Kiegyenlített vízellátás

Törekedni kell a kiegyenlített vízellátásra, a kiegyenlített talajnedvesség-tartalomra. Ilyen szempontból a legjobb a csepegtető-öntözés, amellyel a legkönnyebb ezt megvalósítani – akár napjában többszöri vízkijuttatással is. Az egy-egy alkalommal adott nagyadagú öntözővíz, és utána az öntözés szüneteltetése a karalábénak, a hónapos reteknek, a vöröshagymának a felrepedését okozhatja.

A sok víz, a talaj túlóntözése a gyökerek fulladásához, átmeneti működési zavarhoz vezethet. Levegőtlen körülmények között a gyökerek bizonyos tápelemeket nem tudnak olyan mennyiségben hasznosítani a talajból, mint amennyire szükségük lenne. Ide tartozik például a vas, amelynek hiánya (hajtásvégeken a fiatal levelek kisárgulása) gyakran mutatkozik a sok víz, a túlóntözés vagy a mélyedésekben összegyűlt víz hatására. Ilyen esetben nagyon hasznos a talaj lazítása kultivátorral, vagy csak egyszerűen egy sekélyebb kapálással, amely során a gyökerek több levegőhöz jutnak.

Jelez a növény

Általában a növény jelzi a vízellátást, amihez nem kell nagyon gyakorlott szem, hogy felismerjük. Ha a hajtásvégek sötétebbek, mint a középtáji levelek, akkor szomjazik a

növény, ha sokkal világosabbak, akkor túlóntóztunk. Az alsó levelek hervadása már súlyos vízhiányra utal, amit nem szabad megvárni.

A nyári hónapok nagyon szárazak, a levegő páratartalma a kívánnál lényegesen alacsonyabb, ami néhány zöldségfajra nézve káros, rontja a minőséget, ugyanakkor növényvédelmi szempontból kedvezőbb, mert a gombás és baktériumos betegségek kisebb eséllyel fertőznek.

A légszárazság az étkezési paprikánál kényyszerérést vált ki, amit opálos termésszín és idő előtti színesedés jelez. Az uborkánál terméstorzulás, levélzöldségfélénél rand-betegség, babnál szálkásodás fordulhat elő. Párásító öntözéssel, azaz napjában többször kiadott 1-2 mm-es vízádaggal a levegő páratartalma növelhető, és ha ez nem haladja meg a 80-85 százalékot, akkor növényvédelmi szempontból nem veszélyes.

Póréhagyma

A vöröshagyma fogyasztásának vannak bizonyos hátrányai (kellemetlen lehelet, gyomorégés), ami a póréhagyma esetében nem, vagy csak egészen kismértékben áll fenn. Számos kedvező hatása van az emberi szervezetre: gazdag ásványi anyagokban, vitaminok közül A-, B-, C- és K-vitaminok fordulnak elő benne, továbbá kempferoltartalmánál fogva mérsékli a rákos sejtek kialakulását és több gyulladós betegséget is. A közönséges vöröshagymához hasonlóan csökkenti az érelmeszesedés veszélyét és a magas vérnyomást. Magról vethető, de palántázható is. Tekintettel arra, hogy hidegtűrő – egyes fajták a mínusz 10 – 15 °C-t is károsodás nélkül elviselik, már tavasszal (március-április) 50-60 cm-es sortávolságra vethető. Kelés után, a gyufaszál vastagságú növényeket 8-10 cm-es tőtávolságra egyeljük.

A palántákat hasonló tenyésztőterületre és 7-8 cm mélyre ültessük. A széles sorokra a 2-3-szori feltöltőgetés miatt van szükség, így termeszthetünk hosszú, fehér etiolált szárat, azaz a gazdasági értelemben vett termést. A vöröshagymától eltérően mélyen gyökeresedik, ebből adódóan nagyobb vízádagokkal öntözzük, mélyebben kapáljuk és szedését is csak ásóval végezzük.

TÁPLÁLJA NÖVÉNYEIT PRÉMIUM KATEGÓRIÁS

DAMISOL®**LEVÉLTRÁGYÁKKAL!**KÖRNYEZETBARÁT, HORMON-, NÁTRIUM- ÉS KLÓRMENTES ÖSSZETÉTELEK
MINDEN NÖVÉNYKULTÚRA SZÁMÁRA!**DAMISOL® KONDI**

Zöldség, gyümölcs és minden virágos és levél dísznövény folyamatos virágzásának, illetve fejlődésének biztosítására, 2-3 kupak/10 liter vízben, 7-10 naponkénti öntözéssel.

DAMISOL® EXTRA

Begónia, muskátli, egyéb dísznövények táplálására, 1-2 kupak/10 l vízben, 7-10 naponkénti öntözéssel.

DAMISOL® MUSKÁTLI

A dús, színpompás virágzat kialakításához! Begóniához is használja! 2-3 kupakkal 10 l vízhez.

**DAMISOL®
BORKONCENTRÁTUM**

A terméskötődés fokozására: virágzás előtt és szirmhullás után megismételve a nagyobb, darabosabb termésért, 0,5 dl 10 l vízhez.

DAMISOL® PÁZSIT Az egyenletes, gyönyörű zöld gyeplélethez: 1 l/100 m² dózisban, havonta 1 alkalommal.GYÁRTÓ: DAMISOL KFT.
2730 ALBERTIRSA, IRSAY KÁROLY U. 1.
TEL/FAX: 53/370-670
HONLAP: WWW.DAMISOL.HU
E-MAIL: DAMISOL@T-ONLINE.HU**TERMÉKEINKET KERESSE A GAZDABOLTOKBAN,
A HERMES ÉS A BAUHAUS ÁRUHÁZAKBAN ÉS A GYÁRTÓNÁL!****MAGYAR TERMÉK, MÁR 27 ÉVE A PIACON!**